

4.6 Toelichting op de balans per 31 december 2020

ACTIVA

Aan de activazijde van de balans staan de bezittingen van de gemeente Gorinchem.

VASTE ACTIVA

Vaste activa zijn bezittingen die meerjarig hun nut en waarde behouden. Uitgaven aan deze bezittingen worden in beginsel geactiveerd en vervolgens gedurende de gebruiksduur afgeschreven ten laste van de rekening van baten en lasten. Bij nieuwe investeringen wordt alleen de lineaire afschrijvingsmethode gehanteerd. Er wordt onderscheid gemaakt in immateriële, materiële en financiële vaste activa. Immateriële vaste activa zijn kosten, gemaakt voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief. De materiële activa zijn stoffelijk, bijvoorbeeld gebouwen, computers, sportvelden en voertuigen. De financiële vaste activa tenslotte omvatten geldleningen, beleggingen en vorderingen op lange termijn.

Immateriële vaste activa

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de immateriële vaste activa weer:

Verloop boekwaarde immateriële vaste activa (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-19	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-20
Kosten sluiten geldleningen en het saldo van agio en disagio	83	-	-	10	-	-	73
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	446	-	-	114	-	-	332
Totaal	529	-	-	124	-	-	405

Bij de bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven conform de afschrijvingstermijnen van de betreffende scholen.

Materiële vaste activa

Bij materiële vaste activa wordt onderscheid gemaakt tussen investeringen met een economische nut en investeringen met een maatschappelijk nut. Het uitgangspunt is dat alle vaste activa worden geactiveerd, ook de maatschappelijke investeringen.

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Materiële vaste activa (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-19	Boekwaarde 31-12-20
In erfpacht uitgegeven gronden	647	5.680
Overige investeringen met een economisch nut	114.793	114.544
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	24.744	24.029
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	17.522	18.221
Totaal	157.706	162.474

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de in erfpacht uitgegeven gronden weer:

Verloop boekwaarde in erfpacht uitgegeven gronden (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-19	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-20
In erfpacht uitgegeven gronden	647	5.037	4	-	-	-	5.680
Totaal	647	5.037	4	-	-	-	5.680

In 2020 is voor € 5.037.000 een perceel in erfpacht uitgegeven aan de Franklinweg.

Overige investeringen met economisch nut

De investeringen met een economisch nut bestaan uit de volgende onderdelen:

Overige investeringen met een economisch nut (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-19	Boekwaarde 31-12-20
Gronden en terreinen	15.402	16.429
Woonruimten	144	128
Bedrijfsgebouwen	87.339	85.393
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.465	3.207
Vervoermiddelen	2.723	2.894
Machines, apparaten en installaties	1.348	1.301
Overige materiële vaste activa	5.372	5.192
Totaal	114.793	114.544

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut weer:

Verloop boekwaarde overige investeringen met een economisch nut (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-19	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Waardecorrectie	Boekwaarde 31-12-20
Gronden en terreinen	15.402	1.089	-	80	-	-18	16.429
Woonruimten	144	-	2	14	-	-	128
Bedrijfsgebouwen	87.339	1.301	-	3.277	-	30-	85.393
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	2.465	850	-	108	-	-	3.207
Vervoermiddelen	2.723	288	-	117	-	-	2.894
Machines, apparaten en installaties	1.348	162	-	209	-	-	1.301
Overige materiële vaste activa	5.372	393	-	573	-	-	5.192
Totaal	114.793	4.083	2	4.378	-	-48	114.544

Onder de waardecorrecties staan de correcties vermeld wegens duurzame waardeverminderingen. De netto-boekwaarde van de investeringen met economisch nut bedraagt per 31-12-2020 € 114.544.000. In dit bedrag is een voorziening opgenomen van € 2.906.000 vanwege het risico op waardevermindering.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen met economisch nut zijn:

Belangrijkste overige investeringen met een economisch nut (bedragen x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed in 2020	Cumulatief besteed t/m 2020
IHP Gorinchem Oost	11.893	1.695	2.202
Hard- en software 2019	413	113	304
Gomarus uitbreiding ihp 2014	2.000	100	2.000
Overname hybrideveld GJS	138	138	138
1e Elektrische veerboot	2.100	83	244
Huis van Inspiratie	150	126	188
Beschoeiingen 2019	519	482	528
Beschoeiingen 2020	588	355	355
Aankoop grond Bagijnenwal 1 t/m 19	138	132	132
Duurzaamheid	194	156	212
Totaal	18.133	3.380	6.303

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven:

Verloop boekw. overige investeringen met een econ. nut m.b.t. heffingen (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-19	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-20
Riolering	23.859	788	788	632	-	-	23.227
Overige heffingen	885	-	-	83	-	-	802
Totaal	24.744	788	788	715	-	-	24.029

De investeringen bij overige heffingen bestaan uit investeringen in steigers (kadegebouwen) en begraafplaatsen (lijkbezorging).

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven zijn:

Belangrijkste investeringen met een econ.nut m.b.t. heffingen (bedragen x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed in 2020	Cumulatief besteed t/m 2020
GRP 2019	1.760	367	693
GRP 2020	760	411	411
Totaal	2.520	778	1.104

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de investeringen met maatschappelijk nut weer:

Verloop boekwaarde investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-19	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-20
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	9.323	-	-	472	-	-	8.851
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken investeringen vanaf 2017	4.079	1.375	-	92	96	-	5.266
Overige materiële vaste activa	2.772	-	-	194	-	-	2.578
Overige materiële vaste activa investeringen vanaf 2017	1.348	214	-	50	14-	-	1.526
Totaal	17.522	1.589	-	808	82	-	18.221

In de kolom bijdragen van derden zijn de bijdragen opgenomen die direct gerelateerd zijn aan de investering. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut moeten sinds 2017 gesplitst worden in investeringen voor 2017 en investeringen vanaf 2017.

Van het Waterschap en de grondexploitaties zijn bijdragen ontvangen van € 25.000 voor de waterberging.

Van de provincie Zuid-Holland is een voorschot ontvangen van € 46.000 voor het verbeteren van de verkeersveiligheid Gildenweg/Driemanschapslaan.

Voor de herstructurering van bedrijventerrein Avelingen Oost is de afrekening van de subsidie van de provincie Zuid-Holland ontvangen. Deze is € 14.000 lager dan waarmee rekening was gehouden.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen met maatschappelijk nut zijn:

Belangrijkste investeringen in openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut (bedragen x € 1.000)	Beschikbaar gesteld krediet	Besteed in 2020	Cumulatief besteed t/m 2020
Herinrichting Banneweg	2.348	625	717
Aanpassen Groenmarkt	500	54	442
Sociale route Buiten de Waterpoort	271	253	257
Verkeersveiligheid Gildenweg	193	90	112
Werkzaamheden Bastion II	425	105	105
Totaal	3.737	1.127	1.633

Financiële vaste activa

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de financiële vaste activa weer:

Financiële vaste activa (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-19	Investerings	Desinvesteringen	Aflossing en afschrijving	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-20
<u>Kapitaalverstrekkingen aan</u>						
- Deelnemingen	2.208	-	124	-	-	2.084
Overige langlopende leningen	610	22	97	-	-	535
Totaal	2.818	22	221	-	-	2.619

Van de Gemeente Gorinchem Deelneming BV heeft in 2020 een terugbetaling van € 123.000 plaatsgevonden. Het dierenasiel heeft dit rekeningjaar € 14.000 afgelost en de stichting van Andel-Spruijt Natuurcentrum € 48.000.

De kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen worden als volgt onderverdeeld:

Kapitaalverstrekking aan deelnemingen (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-19	Boekwaarde 31-12-20
Aandelen Bank Nederlandse Gemeenten	219	219
Aandelen Oasen	15	15
Aandelen Stedin Holding NV	984	984
Certificaten Dataland	2	2
Deelneming ROM-S beheer BV	12	12
Gemeente Gorinchem deelneming BV	925	801
Deelneming MerwedeLingelijn BV	51	51
Totaal	2.208	2.084

De kapitaalverstrekking aan Gorinchem Deelneming B.V. betreft een kapitaalverstrekking en een lening zonder specifiek aflossingsritme - voor de vermogensdeelname en kapitaalverstrekking aan Rom-S C.V. - waarbij op basis van de vermogenssituatie wordt bezien of terugbetaling aan de gemeente mogelijk is.

De overige langlopende leningen worden als volgt onderverdeeld:

Overige langlopende leningen (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-19	Boekwaarde 31-12-20
GKV	48	44
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	264	264
SVW 2006	96	86
SVW 2010	40	39
Dierenasiel	14	-
Stichting van Andel-Spruijt Natuurcentrum	148	100
Fietsproject	-	2
Totaal	610	535

VLOTTENDE ACTIVA

Vlottende activa zijn bezittingen waarin het vermogen in principe voor een periode korter dan een jaar is vastgelegd, zoals voorraden, vorderingen en liquide middelen.

Voorraden

De voorraden worden uitgesplitst in de volgende categorieën:

Voorraden (bedragen x € 1.000)	Bruto boekwaarde 31-12-19	Bruto boekwaarde 31-12-20	Netto boekwaarde 31-12-19	Netto boekwaarde 31-12-20
Grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraad)	2	2	2	2
Totaal	2	2	2	2
<u>Onderhanden werk waaronder bouwgronden in exploitatie</u>				
- Woonlocaties uitleggebieden	11.872	12.143	681	1.196
- Woonlocaties stedelijke vernieuwing	125	598	125	598
- Bedrijventerrein	53.603	50.997	46.527	44.974
Totaal	65.600	63.738	47.333	46.768
Voorraad bedrijfsmiddelen	1.086	923	638	562
Totaal	66.688	64.663	47.973	47.332

In het overzicht staat het verloop van de boekwaarde van de in exploitatie genomen gronden. Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid en Vastgoedbeleid. De bruto voorraden zijn voorraden exclusief voorzieningen; de netto voorraden zijn voorraden inclusief deze voorzieningen. Voor de grondexploitaties met een verliesgevend saldo per ultimo 2020, is ter hoogte van dit saldo een voorziening gevormd.

Verloopoverzicht in exploitatie genomen bouwgronden (bedragen x € 1.000)	Bruto boekwaarde 31-12-19	Netto boekwaarde 31-12-19	Naar voorraad bedrijfs- middelen	Investe- ringen	Op- brengsten	Af- wikkeling	Bruto boekwaarde 31-12-20	Voorziening verlies- latend complex	Netto boekwaarde 31-12-20
<u>Uitleggegebieden</u>									
Mollenburg	11.872	681	-	1.038	767	-	12.143	10.947	1.196
<u>Stedelijke Vernieuwing</u>									
Lingewijk Noord	34-	34-	-	1.201	728	-	439	-	439
Kleine Haarsekade	159	159	-	-	-	-	159	-	159
<u>Bedrijventerrein</u>									
Groote Haar	44.680	37.604	-	840	31	-	45.489	6.023	39.466
Oost II	8.923	8.923	-	1.629	5.044	-	5.508	-	5.508
Totaal	65.600	47.333	-	4.708	6.570	-	63.738	16.970	46.768
Nog te maken kosten									60.081
Nog te verwachten opbrengsten									108.003
Het verwachte nominale eindresultaat									11.272

Onderstaand overzicht geeft het verloop weer van de voorzieningen grondexploitaties per grondexploitatie:

Verloopoverzicht Voorzieningen grondexploitaties (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-19	Rente toevoeging	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-20
Mollenburg	11.191	223	-	467	-	10.947
Groote Haar	7.076	141	-	1.194	-	6.023
Totaal	18.267	364	-	1.661	-	16.970

De verwachte resultaten van de grondexploitaties worden op netto contante waarde (NCW) berekend. Als uit de berekening per balansdatum een verlies naar voren komt, wordt tot het volledige bedrag van dit verlies een voorziening gevormd. In de berekeningen van de grondexploitaties zijn de volgende parameters gehanteerd:

- netto contante waarde (en paramaters) per 1 januari 2021
- rentepercentage 1,02%
- kostenstijging 2021, 2022, 2023 en 2024 en verder resp. 1,00%, 1,50%, 1,50% en 2,00%
- opbrengstenstijging woningbouw 2021 1,00% en 2022 en verder 2,00%
- opbrengstenstijging bedrijventerrein 2021, 2022, 2023 en 2024 en verder resp. 0,50%, 1,00%, 1,00% en 1,50%
- disconteringsvoet conform BBV 2,00%

Op 28 mei 2020 is het MPG Groote Haar vastgesteld door de raad. Voor dit project is een looptijd langer dan de voorgeschreven maximale looptijd van tien jaar vastgesteld. De totale looptijd van grondexploitatie Groote Haar is op dit moment gepland tot en met het jaar 2040. De risico's van de grondexploitaties zijn toegelicht in de paragraaf Grondbeleid en Vastgoedbeleid en de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Uitzettingen < 1 jaar

Uitzettingen met een looptijd < 1 jaar worden als volgt onderverdeeld:

Uitzettingen < 1 jaar (bedragen x € 1.000)	Gecorrigeerd saldo 31-12-19	Boekwaarde 31-12-20	Voorziening oninbaarheid	Gecorrigeerd saldo 31-12-20
Vorderingen op openbare lichamen	5.851	5.529	-	5.529
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd < 1 jaar	-	16.795	-	16.795
Overige vorderingen	2.270	4.161	148	4.013
Totaal	8.121	26.485	148	26.337

Voor verwachte oninbaarheid van debiteuren is een voorziening opgenomen van € 148.000, bepaald op basis van geschatte inningskansen.

Onderstaand wordt voor ieder kwartaal van het jaar weergegeven, het bedrag aan middelen, bedoeld in artikel 2, vierde lid van de Wet financiering, decentrale overheden, dat in het kader van het drempelbedrag door de gemeente buiten 's Rijks schatkist is aangehouden.

Drempelbedragen (bedragen x € 1.000)	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Op dagbasis buiten 'Rijks schatkist aangehouden middelen	82	352	315	252
Drempelbedrag	995	995	995	995
Ruimte onder drempelbedrag	913	643	679	742
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit de volgende onderdelen:

Liquide middelen (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-19	Boekwaarde 31-12-20
Kassaldi	79	21
Banksaldi	11	303
Totaal	90	324

Overlopende activa

De overlopende activa bestaan uit de volgende onderdelen:

Overlopende activa (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-19	Boekwaarde 31-12-20
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	46	137
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	128	789
Nog te ontvangen bedragen	2.375	2.114
Totaal	2.549	3.040

Vooruitbetaalde bedragen zijn bedragen die voor 31 december 2020 betaalbaar zijn gesteld, maar waarvan de lasten betrekking hebben op latere jaren. Nog te ontvangen bedragen zijn opbrengsten die betrekking hebben op 2020, maar pas in een volgend jaar daadwerkelijk tot een ontvangst leiden. We hebben kosten gemaakt voor de transformatie Arkelsedijk en revitalisering Lingeoevers. Op de projectontwikkelaar is hiervoor nog € 170.000 te verhalen, dit is opgenomen bij Nog te ontvangen bedragen.

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies nog te ontvangen voorschotbedragen die zijn ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, worden als volgt gespecificeerd:

Van Nederlandse en Europese overheden nog te ontvangen bedragen (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-19	Toevoegingen	Ontvangen bijdragen	Saldo 31-12-20
<u>Nog te ontvangen bijdragen van het Rijk</u>				
Ministerie I&M Verkeerslawaaï	23	-	21	2
Rijkswaterstaat Reconstructie Newtonweg-Spijksesteeg	-	57	-	57
<u>Nog te ontvangen bijdragen van overige overheidslichamen</u>				
Prov ZH Sociale veiligheid MerwedeLingelijn	9	-	-	9
Prov ZH Centrumfunctie	8	-	8	-
Prov ZH Ondersteuning arbeidsmigranten	6	-	6	-
Prov ZH Reconstructie Newtonweg-Spijksesteeg	-	69	-	69
Totaal	46	126	35	137

PASSIVA

Aan de passivazijde van de balans staan het vermogen en de schulden van de gemeente Gorinchem.

VASTE PASSIVA

Eigen vermogen

Het eigen vermogen van de gemeente wordt gevormd door de reserves en het rekeningresultaat. Over de verdeling van het resultaat beslist de raad bij het vaststellen van de jaarstukken.

Het eigen vermogen bestaat uit de volgende onderdelen:

Eigen vermogen (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-19	Boekwaarde 31-12-20
Algemene reserve	26.780	27.666
Gerealiseerde resultaat	191	7.496
Bestemmingsreserves	25.488	50.892
Totaal	52.459	86.054

Onderstaand overzicht geeft het verloop per reserve weer:

Verloopoverzicht Reserves (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-19	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat 2019	Boekwaarde 31-12-20
Algemene reserve	26.780	2.199	1.729	416	27.666
<u>Bestemmingsreserves</u>					
Infrastructuur	10.638	7.715	288	-	18.065
Station Papland	1.800	-	-	-	1.800
Stegen binnenstad	39	-	1	-	38
Combinatiefuncties	137	-	75	-	62
Sociaal domein	6.217	111	1.228	-	5.100
Duurzaamheid	644	5.200	367	-	5.477
Omgevingswet	10	-	-	-	10
Stimuleringsregeling woningbouw	69	-	-	-	69
Sloopkosten Lange Slagenstraat	226	-	-	-	226
ICT	673	200	166	-	707
Open kathedraal	150	-	150	-	-
Organisatie-ontwikkeling	2.000	-	1.100	-225	675
IFFG	-	180	30	-	150
Stedelijke ontwikkeling	-	1.600	-	-	1.600
Aflossingsreserve	-	13.000	-	-	13.000
<u>Afschrijvingsreserves</u>					
Infra halte Papland	600	-	-	-	600
Avelingen	990	-	50	-	940
Banneweg	1.295	250	-	-	1.545
Tracé Oost II	-	653	16	-	637
Waterstofproject	-	90	-	-	90
Herinrichting park 10e Penninglaan	-	100	-	-	100
Totaal	52.268	31.298	5.200	191	78.557

Onder bestemming resultaat staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaand boekjaar.

Nieuw in 2020 zijn de reserves IFFG, Stedelijke ontwikkeling, Aflossingsreserve, Tracé Oost II, Waterstofproject en Herinrichting park 10e Penninglaan.

Voor verdere informatie over de reserves wordt verwezen naar paragraaf 5.1 Reserves van de Jaarrekening-bijlagen. Van het rekeningresultaat 2019 is in 2020 € 1.510.000 toegevoegd aan de exploitatie.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen worden verplichtingen en verliezen als gevolg van risico's opgenomen, waarvan de omvang onzeker, maar redelijkerwijze in te schatten is.

Onderstaand overzicht geeft het verloop per voorziening weer:

Verloopoverzicht voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 31-12-19	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-20
<u>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</u>					
Pensioentegoeden bestuurders	4.275	363	-	124	4.514
Wachtgelden	1.468	55	152	436	935
Overmatig verlof/spaarsaldo	344	48	-	-	392
Reparatie WW	23	14	-	-	37
Hoog Dalem	1.310	-	235	-	1.075
<u>Onderhoudsvoorzieningen</u>					
Meerjarenonderhoudsplan	4.684	2.084	280	1.472	5.016
<u>Door derden verkregen middelen met een specifieke aanwendingsrichting</u>					
Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing	25	-	-	-	25
Rioolheffing	1.861	716	-	-	2.577
Afkoopsommen grafrechten	2.315	142	173	-	2.284
<u>Voorzieningen voor bijdragen aan vervangingsinvesteringen</u>					
Vervangingsvoorzieningen riolering	1.373	770	-	787	1.356
Totaal	17.678	4.192	840	2.819	18.211

In de kolom Vrijval staan de bedragen die ten gunste van de exploitatie zijn vrijgevallen. Alle aanwendingen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

De voorziening Pensioentegoeden bestuurders heeft als doel het beschikken over voldoende vermogen om aan de (toekomstige) pensioenverplichtingen van politiek ambtsdragers van het college van B&W te kunnen voldoen.

De voorziening Wachtgelden is ingesteld om over voldoende vermogen te beschikken voor de financiering van de wachtgeldverplichtingen van voormalige bestuurders en medewerkers.

De voorziening Verlofsaldi is ingesteld om voldoende vermogen te hebben voor de financiering van de verlofsaldi van het personeel.

De voorziening Hoog Dalem dient ter dekking van (geprognostiseerde) verliezen op de ontwikkeling van dit gebied. Het Meerjarenonderhoudsplan is ingesteld om de kosten van groot onderhoud te egaliseren over een periode van 20 jaar. Het doel hiervan is schommelingen tegen te gaan in de begroting. In dit plan zijn o.a. kunstwerken en bruggen opgenomen, evenals openbare verlichting, buitensportaccommodaties, het stadhuis, schoolgebouwen en diverse voorzieningen in de openbare ruimte.

De voorziening Rioolheffing heeft als doel het opvangen en egaliseren van ongewenste schommelingen in rioltarieven. De niet aangewende middelen van derden blijven op die manier beschikbaar voor de rioolheffing.

In de voorziening Afkoopsommen grafrechten worden de afkoopsommen gestort die vooruit betaald zijn voor het onderhouden van de begraafplaatsen.

Voor verdere informatie over de voorzieningen wordt verwezen naar paragraaf 3.2 Onderhoud kapitaalgoederen van het Jaarverslag en paragraaf 5.2 Voorzieningen van de Jaarrekening-bijlagen.

Vaste schulden met een looptijd ≥ 1 jaar

Onder de vaste schulden staan schulden met een looptijd ≥ 1 jaar en waarborgsommen. Langlopende leningen worden aangegaan om in de eigen financieringsbehoefte van de gemeente te voorzien. Waarborgsommen betreffen bedragen die door huurders zijn betaald bij de aanvang van de huur van een gemeentelijk pand.

Langlopende schulden worden als volgt onderverdeeld:

Langlopende schulden (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-19	Boekwaarde 31-12-20
Onderhandse leningen van		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	118.926	111.835
- openbare lichamen	8.000	7.000
- buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	5.500	5.500
Waarborgsommen	-	-
Totaal	132.426	124.335

Onderstaand overzicht geeft het verloop van de vaste schulden ≥ 1 jaar over 2020 weer:

Verloop overzicht langlopende schulden (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-19	Toevoegingen	Af lossingen	Saldo 31-12-20
Onderhandse leningen	132.426	-	8.091	124.335
Waarborgsommen	-	-	-	-
Totaal	132.426	-	8.091	124.335

In 2020 zijn geen nieuwe leningen aangegaan. Op onze opgenomen geldleningen is in 2020 bij de BNG voor totaal € 8 mln. afgelost en bij de provincie Flevoland € 1 mln. De totale rentelast voor het jaar 2020 voor vaste schulden is € 2,2 mln.

VLOTTENDE PASSIVA

Vlottende passiva bestaan uit de volgende onderdelen:

Vlottende passiva (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-19	Boekwaarde 31-12-20
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	10.042	5.309
Overlopende passiva	7.181	8.622
Totaal	17.223	13.931

Kortlopende schulden < 1 jaar

De kortlopende schulden < 1 jaar bestaan uit de volgende onderdelen:

Kortlopende schulden < 1 jaar (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-19	Boekwaarde 31-12-20
Overige kasgeldleningen	-	-
Banksaldi	3.773	-
Overige schulden	6.269	5.309
Totaal	10.042	5.309

Per 31 december 2020 had de gemeente geen uitstaande schuldpositie op de betaalrekening van de BNG en geen kasgeldlening uitstaan.

Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaan uit de volgende onderdelen:

Overlopende passiva (bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-19	Boekwaarde 31-12-20
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	6.171	6.470
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	796	1.776
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	214	376
Totaal	7.181	8.622

Verplichtingen zijn posten die ten laste van het dienstjaar 2020 zijn gebracht, maar waarvan de facturen in de loop van 2021 zijn ontvangen. Onder de post Vooruitontvangen bedragen zijn bedragen opgenomen die in 2020 al zijn ontvangen maar betrekking hebben op latere jaren.

De in de balans opgenomen van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden gespecificeerd:

De van Nederlandse en Europese overheden vooruitontvangen bedragen (bedragen x € 1.000)	Saldo 31-12-19	Ontvangen bedragen	Bestedingen	Saldo 31-12-20
<u>Vooruitontvangen bijdragen van het Rijk</u>				
Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018	60	-	-	60
Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022	257	1.420	1.422	255
Educatie	23	423	440	6
Stimulering sport 2019	131	1	-	132
Reductie energiegebruik	-	240	69	171
TOZO	-	5.880	5.116	764
Stimulering sport 2020	-	202	190	12
Sportakkoord	-	20	-	20
Gedupeerden toeslagenproblematiek	-	36	-	36
<u>Vooruitontvangen bijdragen van overige overheid</u>				
Sociale veiligheid MerwedelLingelijn	50	59	87	22
Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing 2010-2014	12	-	7	5
ISV-budget bodem Zusterstraat	12	-	12	-
Open kathedraal	50	-	-	50
Reizigerstunnel Gorinchem	200	-	-	200
Historische haag vestingwal	1	-	1	-
Extern advies warmtetransitie	-	20	9	11
Netwerkversterking ouderen	-	32	-	32
Totaal	796	8.333	7.353	1.776

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De niet in de balans opgenomen financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor komende jaren is verbonden worden uitgesplitst in gewaarborgde geldleningen en garantstellingen.

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke en rechtspersonen wordt als volgt gespecificeerd:

Geldnemer (bedragen x € 1.000)	Oorspronkelijk bedrag	Borgstelling %	Boekwaarde 31-12-19	Boekwaarde 31-12-20
Onderwijsinstellingen	11.798	100	6.228	5.934
Deelnemingen CV's	35.000	100	31.941	20.051
Zorginstellingen	341	100	159	148
Diverse verenigingen	4.291	100	3.346	3.134
Via Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw - Poort6	290.541	50	214.350	207.096
Via Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen	592.000	50	567.000	592.000
Hypotheke zonder Nationale Hypotheek Garantie	5.900	50	1.400	1.100
Totaal	939.871		824.424	829.463

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte garanties bestaat uit de volgende garantstellingen:

Geldnemer (bedragen x € 1.000)	Oorspronkelijk bedrag	Borgstelling %	Boekwaarde 31-12-19	Boekwaarde 31-12-20
GR Gevudo	10.799	100	10.306	10.081
GR Waardlanden	6.121	100	4.984	4.707
Totaal	16.920		15.290	14.788

De gemeente Gorinchem vervult een achtervangfunctie bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) en het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW).

Met ingang van deze balans heeft de gemeente de criteria voor de niet uit de balans blijvende verplichtingen als volgt aangepast, zodat zij beter aansluiten bij het karakter van deze post. De criteria zijn namelijk meer risicogericht dan voorheen, en geven daardoor een beter inzicht in de financiële risico-positie van de gemeente:

- Minimale restant looptijd 2 jaar;
- Minimale verplichtingwaarde € 40.000;
- Geen mogelijke verplichtingen uit raamovereenkomsten, allen onherroepelijke harde verplichtingen.

Deze criteria zullen vanaf nu standaard worden gehanteerd. Op basis van deze criteria is de totale harde verplichting voor de komende 3 jaar € 1.035.500. In de vorige jaarrekening werd een verplichting gemeld van € 8.250.000. Dit verschil wordt veroorzaakt door het hanteren van de nieuwe criteria, in combinatie met een inkoopbeleid waarbij veel gewerkt wordt met raamovereenkomsten die alleen leiden tot kosten indien daadwerkelijk materialen of diensten worden afgenomen op basis van het raamcontract.

Van de genoemde verplichting van € 1.035.500 is € 923.000 gecontracteerd via Europees aanbesteden.

Gebeurtenissen na balansdatum

Het coronavirus heeft op veel terreinen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2020 gehad. Omdat de pandemie nog steeds voortduurt zal ook in 2021 rekening moeten worden gehouden met financiële gevolgen voor de gemeente. Hoe groot deze gevolgen zullen zijn is nu nog niet duidelijk. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren. De gemeente heeft voldoende weerstandsvermogen om eventuele tegenvallers in eerste instantie op te vangen.